

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/72/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118216045
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118216045.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobkyne Y. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XXX/XX, XXX XX M., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 1.045,64 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 05. 04. 2019, č. k. 32Csp/237/2018-63, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 1 045,64 eura v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalobkyňa pri uzatvorení a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, pričom jedným z predmetov jeho podnikania (činnosti) je poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Súd prvej inštancie poukázal na ust. § 3 ods. 5 veta posledná zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorého kvalifikačným znakom pre priznanie primeraného finančného zadost'učinenia je spôsobilosť konania porušiteľa privodiť ujmu spotrebiteľovi. Pre priznanie primeraného finančného zadost'učinenia je teda podstatné to, že k porušeniu práva došlo. Uvedená skutočnosť v danom prípade vyplýva z rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 10C/412/2015 - 49 zo dňa 26. 01. 2017, ktorým bol konštatovaný rozpor s ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách a § 53 ods. 1 a nasl. Občianskeho

zákonníka. V danom prípade súd prvej inštancie považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.045,64 eura, ktorú žalobkyňa požadovala. Uplatnená výška primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje polovicu sumy, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne chcel bezdôvodne obohatiť (dohodnutá výška splátky 80,37 eura x počet splátok 42 = 3.375,54 eura - 1.284,25 eura = suma, ktorá bola žalobkyni reálne vyplatená po odpočítaní poplatku za odklad splátok /1.500 eur -215,75 eura/ = 2.091,29 eura, pričom priznaná bola polovica z tejto sumy). Súd prvej inštancie zároveň zohľadnil skutočnosť, že žalovaný vopred naformuloval neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Dodal, že v danom prípade priznaním primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1.045,64 eura nedôjde na strane žalobkyne k majetkovému obohateniu, ale bude slúžiť ako odškodnenie za to, že sa žalobkyňa na súde musela domáhať svojich práv voči veriteľovi.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol na základe ustanovení § 255 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal úspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 ods. 2 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, a to pokiaľ ide o výšku priznaného nároku a tiež aj pokiaľ ide o základ priznaného nároku. Napádaný rozsudok neobsahuje označenie žiadnej preukázanej skutočnosti vyplývajúcej z vykonaného dokazovania, ktorá by odôvodnila výšku priznaného finančného zadosťučinenia. Z napádaného rozsudku nevyplýva, aké skutočnosti súd vôbec posudzoval vo vzťahu k priznanej sume 1.045,64 eura. Rozsudok obsahuje len všeobecný záver, že súd považuje uvedenú sumu za primeranú; to, na základe čoho k tomu dospel k uvedenému záveru ale neuvádza. Nedostatok odôvodnenia sumy primeraného finančného zadosťučinenia zásadným spôsobom odporuje zákonu. Nie je z neho zrejmé, v čom je napríklad daná primeranosť. Pre porovnanie je možné poukázať na to, že žalobkyňou požadovaná suma napríklad dosahuje sumu bolestného v prípade niektorých stredne ťažkých úrazov, či poškodení zdravia (porov. príloha k zákonu č. 437/2004) alebo ide o sumu, ktorá by sa podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a súdnej praxe priznávala za približne 50 dní väzobného stíhania, ak toto bolo neskôr zrušené pre jeho nezákonnosť (§ 17 ods. 4 uvedeného zákona). Dodal, že z napádaného rozsudku nie je zrejmé ani označenie, ktoré právo spotrebiteľa bolo porušené, v zmysle akého ustanovenia zákona. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok, žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu 100 % trov právneho zastúpenia.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

8. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania

takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

9. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

10. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušeniu práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušeniu práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej

11. Vo veci sp. zn. 10C/412/2015 Okresného súdu Prešov sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v bode 8. zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z. 31. 10. 2013, ako aj určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vo vzťahu k uplatnenému nároku mala žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie plný úspech. Rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 26. 01. 2017, sp. zn. 10C/412/2015 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/44/2017 zo dňa 28. 03. 2018 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27. 04. 2018. Právoplatným ukončením konania vo veci 10C/412/2015 Okresného súdu Prešov bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušeniu práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 19. 11. 2018.

12. V prípade žalovaného, ako to vyplýva z vyššie uvedených súdnych rozhodnutí išlo o závažné porušenie práv a povinností zameraných na ochranu spotrebiteľa, keď žalovaný ako dodávateľ predložil žalobkyni ako spotrebiteľke v bode 8. zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z. 31. 10. 2013 dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že spotrebiteľ poplatok zaplatí bez ohľadu na to či službu chce alebo nechce využiť, že tento poplatok zaplatí vždy dopredu a jeho výška je len nepatrne nižšia ako súčet troch splátok, ktorých odklad možno na základe takéhoto poplatku dosiahnuť. Zároveň žalovaný poskytol úver, ktorý je bezúročný a bez poplatkov podľa zákona č. 129/2010 Z. z., pretože neobsahuje konečnú splatnosť úveru. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušeniu práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie.

13. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším porušovateľom spotrebiteľských práv. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušovania spotrebiteľských práv, odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že priznaná suma finančného zadosťučinenia eur je postačujúca. Odvolací súd má za to, že takéto finančné zadosťučinenie vo výške 1.045,64 eura vo vzťahu k žalobkyni ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, čo viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Ako konštatoval súd prvej inštancie, uplatnená výška primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje polovicu sumy, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne chcel bezdôvodne obohatiť (2.091,29 eura).

14. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súdom prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov vyhovel žalobe o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia vyhovel (tak v prípade nároku i výšky), odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia,

ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

15. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyňa bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).